

Î N C H E I E R E

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului depus de Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale și Mediului,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de către Ariana Nițulenco împotriva Ministerului Agriculturii, Dezvoltării
Regionale și Mediului cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul depus de către Ariana Nițulenco și a fost menținută hotărârea
din 10 mai 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La 22 decembrie 2017, Ariana Nițulenco a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului cu
privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că potrivit
ordinului nr.34p din 1 martie 2010 a fost angajată în funcția de Șef Secție analiză,
monitorizare și evaluare a politicilor din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale
și Construcțiilor.

Ariana Nițulenco a susținut că pe toată perioada activității sale în această
instituție publică și-a onorat conștiincios obligațiile și atribuțiile de serviciu, iar
anumite obiecții din partea conducerii ministerului nu au fost.

A declarat că prin Hotărârea Guvernului nr.594 din 26 iulie 2017 cu privire la
restructurarea administrației publice centrale de specialitate s-a dispus de a se
modifica denumirea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, care urma să se
reorganizeze prin absorbția Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și a
Ministerului Mediului, preluându-le domeniile de activitate și devenind succesor
de drepturi și obligații al acestora.

Ariana Nițulenco a relatat că prin ordinul nr. 139p din 11 septembrie 2017
Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului a dispus rechemarea sa
din concediul anual de odihnă începând cu 18 septembrie 2017, iar la 14

septembrie 2017 a fost emis ordinul nr.150 p, prin care a fost preavizată despre disponibilizare începând cu 18 septembrie 2017 în legătură cu reorganizarea Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului.

Cu referire la prevederile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 din 4 iulie 2008, a considerat reclamanta că în cadrul procesului de reorganizare a ministerului, conducerea urma să-i propună transferul într-o funcție de conducere echivalentă în cadrul structurii noi a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Iar în acest context, reclamanta a subliniat că la 13 octombrie 2017 i-a fost propusă posibilitatea de a activa în continuare în funcția de consultant superior al Direcției analiză, monitorizare și evaluare a politicilor a Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului.

A afirmat că a refuzat această propunere deoarece, în opinia sa, aceasta contravine prevederilor art.48 alin.(6) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 din 4 iulie 2008, potrivit căruia transferul în interesul de serviciu se face într-o funcție publică echivalentă cu funcția publică deținută de funcționarul public, or, funcția propusă este una executivă, dar nu de conducere.

Ariana Nițulenco a menționat că la 9 octombrie 2017, Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului a emis ordinul nr.276p cu privire la eliberarea sa din funcție.

Ca urmare, a considerat că eliberarea sa din funcția deținută este ilegală și neîntemeiată.

Reclamanta a precizat că drept temei s-a invocat prevederile art.63 alin.(4) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 din 4 iulie 2008. Or, ca funcționar public de conducere avea prioritate la ocuparea funcției de conducere de nivel imediat inferior în raport cu funcția de conducere a unei subdiviziunii potrivit clasificatorului unic al funcțiilor publice.

La fel, a susținut că autoritatea pârâtă a încălcat prevederile legale ce țin de retroactivitatea legii civile, indicând că ulterior emiterii ordinului de eliberare nr.276p din 9 octombrie 2017, la 11 octombrie 2017 a intrat în vigoare Legea nr.172 din 21 septembrie 2017, prin care s-au adus modificări la art. 42 alin. (6) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 din 4 iulie 2008.

A mai susținut că la 13 octombrie 2017, Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului a emis ordinul nr. 457 din 13 octombrie 2017 cu privire la introducerea modificărilor în ordinele de eliberare din funcție și calcularea indemnizațiilor.

Invocând legea nouă, ministerul a ordonat modificarea ordinului nr. 276p din 09.10.2017 la pct.2 alin.(2) sintagma „indemnizația unică egală cu 6 salarii medii lunare”, fiind substituită cu sintagma „indemnizații în conformitate cu prevederile noi ale art. 42 alin. (6) al Legii nr.158 din 4 iulie 2008.

Reclamanta a apreciat ca fiind ilegal și neîntemeiat ordinul nr.457 din 13 octombrie 2017, în partea ce se referă la modificarea ordinului de eliberare nr.276p din 9 octombrie 2017, iar în susținerea acestui fapt a indicat că ordinul de eliberare s-a consumat de fapt odată cu semnarea acestuia de către ministru și de către ea ca persoană direct vizată.

Astfel, reclamanta a opinat că eliberarea sa din funcție, indicată la pct.1 al acestui ordin era condiționată de achitarea indemnizației, ministerul asumându-și obligația ca odată cu eliberarea sa, să-i achite indemnizația în conformitate cu prevederile, cuantumul și condiții stabilite de prevederile în vigoare ale art.42 alin.(6) al Legii nr.158 din 4 iulie 2008.

Cu referire la prevederile art.143 alin.(1) Codul Muncii, Ariana Nițulenco a dedus că obligația ministerului de a-i achita indemnizația unică egală cu 6 salarii medii, prevăzută de ordinul nr. 276p din 9 octombrie 2017 era scadentă, trebuia și putea fi executată începând cu 9 octombrie 2017, iar neachitarea indemnizației în primele zile de la emiterea ordinului începând cu 9 octombrie 2017 nu-i poate fi imputată.

Totodată, în contextul intrării în vigoare la 11 octombrie 2017 a prevederilor noi ale art.42 alin.(6) al Legii nr.158 din 4 iulie 2008 și a emiterii ordinului nr. 457 din 13 octombrie 2017, a accentuat reclamanta prevederile art. 6 alin.(1) Cod Civil, potrivit căror legea civilă nu are caracter retroactiv, nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior.

Mai mult, Ariana Nițulenco a adăugat că până în prezent chiar și după depunerea contestației, ministerul nu i-a eliberat certificatul de salariu pentru perioada de activitate 10 martie 2010 – 17 octombrie 2017, aceasta deși l-a solicitat în ziua când a fost semnat ordinul de eliberare.

Reclamanta a remarcat că a fost prejudiciată moral.

Ariana Nițulenco a solicitat prin cererea de chemare în judecată și cererea de concretizare a pretențiilor din 31 ianuarie 2018 anularea ordinului nr.457 din 13 octombrie 2017 emis de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, în partea în care se referă la modificările aduse ordinului de eliberare nr.276p din 9 octombrie 2017; obligarea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului să-i elibereze certificatul de salariu pentru perioada activității în cadrul ministerului 10 martie 2017-17 octombrie 2017; încasarea de la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în beneficiul său a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2 500 de lei.

Prin hotărârea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată a Ariana Nițulenco.

A fost anulat ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr.457p din 13 octombrie 2017, în partea în care se referă la modificările aduse ordinului de eliberare nr.276p din 9 octombrie 2017.

A fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de către Ariana Nițulenco împotriva Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în partea ce ține de obligarea eliberării certificatului de salariu pentru perioada activității în cadrul ministerului din 10 martie 2010 până la 17 octombrie 2017 și repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei.

A fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de către Ariana Nițulenco cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată și a fost încasat de la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în beneficiul Arianei Nițulenco suma de 2 500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 8 iunie 2018, Ariana Nițulenco, reprezentată de avocatul Oleg Cojocari a depus apel împotriva hotărârii din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La 15 iunie 2018, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin încheierea din 19 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Prin decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de către Ariana Nițulenco și a fost menținută hotărârea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut prevederile Legii contenciosului administrativ, art. 46 alin. (1)-(3) din Legea privind actele legislative nr. 780 din 27 decembrie 2001, art. 42 alin. (6) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, acte legislative în vigoare la data pronunțării hotărârii, dispozițiile Legii nr. 172 din 21 septembrie 2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, publicată în Monitorul Oficial la 11 octombrie 2017, art. 329 Codul Muncii, 1422 alin. (1), 1423 alin. (1) Cod civil.

În această ordine de idei, Colegiul a reținut ca întemeiată concluzia primei instanțe, care a conchis că ordinul Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 457-p din 13 octombrie 2017 cu privire la introducerea modificărilor în ordinele cu privire la eliberarea din funcție și calcularea indemnizațiilor, a fost emis neîntemeiat.

Astfel, instanța de apel a menționat că la data emiterii ordinului nr.150-p din 14 septembrie 2017 cu privire la preavizarea funcționarilor publici ai aparatelor centrale ale Ministerelor Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agriculturii și Industriei Alimentare și Mediului, cât și la data emiterii ordinului nr.276p din 9 octombrie 2017 cu privire la eliberarea din funcție și calcularea indemnizațiilor, au fost în vigoare prevederile art.42 alin. (6) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 din 4 iulie 2008, în redacția inițială, cu modificările operate prin Legea nr.268 din 29 noiembrie 2012.

Ca urmare, reieșind din faptul că dispozițiile art.46 al Legii privind actele legislative nr.780 din 27 decembrie 2001, stipulează că actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv, prin emiterea ordinului nr. 276p din 9 octombrie 2017 cu privire la eliberarea din funcție și calcularea indemnizației, instanța de fond just a constatat că a luat naștere dreptul Arianei Nițulenco la garanțiile sociale stabilite și oferite de legea în vigoare la acel moment.

Totodată, instanța de apel a reținut că dispozițiile Legii nr.172 din 21 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial la 11 octombrie 2017, nu au caracter retroactiv, în textul Legii nefiind menționat expres efectul retroactiv al acesteia.

Referitor la pretențiile cu privire la încasarea de la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și obligarea eliberării certificatului de salariu, instanța a menționat că acestea

urmează a fi respinse, aceasta deoarece Ariana Nițulenco nu a prezentat probe incontestabile privind suportarea prejudiciului moral, cauzat prin faptele ce atentează la drepturile sale personale nepatrimoniale și nu a demonstrat prezența unor astfel de fapte.

Mai mult, instanța de apel a considerat că însăși prin admiterea parțială a cerințelor reclamantei, constatarea unei violări constituie în sine o satisfacție echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral eventual suferit.

Succesiv, Colegiul civil reține că instanța de fond în mod just a respins și pretenția cu privire la obligarea eliberării certificatului de salariu pentru perioada activității în cadrul ministerului 10 martie 2010-17 octombrie 2017, or, la materialele cauzei, se regăsesc cu certitudine adevărurile prezentate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, care reflectă sumele achitate reclamantei, în calitate de salariu în perioada sa de activitate. (f.d. 75-76)

Colegiul civil a concluzionat că prima instanță justificat a încasat de la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în beneficiul Arianei Nițulenco cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 2 500 de lei, acestea fiind necesare și rezonabile, având în vedere că dânsa a fost asistată de avocat. (f.d. 67, 68).

La 26 februarie 2019, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, a declarat recurs împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârile de judecată a instanțelor ierarhic inferioare, deoarece sunt neîntemeiate.

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a menționat că efectul juridic al ordinului de eliberare a intimatei nu este unul consumat la data emiterii (9 octombrie 2017) ci unul care s-a consumat abia la 18 octombrie 2017.

Recurentul, a subliniat că procedura de reorganizare și reîncadrare este legală, nefiind contestată de intimată în termenul și modul stabilit de procedura de reangajare.

La fel, a considerat oportun a nota că intimatei i s-a propus funcții vacante pentru a fi reîncadrată de la care s-a refuzat, iar argumentele prezentate de ultima reprezintă starea emotivă.

Mai mult, ordinul contestat este de modificare a ordinului de eliberare.

A solicitat recurentul, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare

până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normelor de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiu aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) Cod administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 30 ianuarie 2019, astfel, recursul depus la 26 februarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 430 Cod de procedură civilă, sunt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces; martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 429 alin. (5) Cod de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost atacată cu apel de către Ariana Nițulenco, reprezentată de avocatul Oleg Cojocari și de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Însă, prin încheierea din 19 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, ca fiind depusă în afara termenului legal, aceasta nefiind contestată.

Prin decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de către Ariana Nițulenco și a fost menținută hotărârea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La caz, s-a stabilit că deși, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, aceasta a fost restituită în temeiul art. 369 alin. (1), lit. b) Cod de procedură civilă, iar prin urmare nu a utilizat calea apelului și nu este în drept să declare recurs.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului contrar prevederilor art. 429 alin. (5) Cod de procedură civilă, a depus cerere de recurs fără a folosi calea de apel, ceea ce este inadmisibil din moment ce legea prevede această cale de atac.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. c) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva